

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
21 päivänä syyskuuta 1989 *

Asiassa 68/88,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudelliset neuvonantajat J. Forman ja D. Gouloussis sekä oikeudellisen yksikön virkamies X. A. Yataganas, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Georgios Kremlis, Centre Wagner,

kantajana,

vastaan

Helleenien tasavalta,

vastaajana,

jossa pyydetään toteamaan, että Helleenien tasavalta on jättänyt noudattamatta sille yhteisön oikeuden mukaisesti kuuluvia jäsenyyssvelvoitteita, koska se ei ole todennut ja maksanut yhteisölle omia varoja, jotka on petollista menettelyä käyttäen jätetty yhteisöjen talousarviosta siten, että tiettyjä eriä jugoslaviaalaista maissia on viety toiseen yhteisön jäsenvaltioon kreikkalaista alkuperää olevana, sekä kieltäytyessään toteuttamasta tiettyjä asianmukaisia toimenpiteitä,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti O. Due, jaostojen puheenjohtajat T. Koopmans, R. Joliet ja F. Grévisse sekä tuomarit Sir Gordon Slynn, C. N. Kakouris, J. C. Moitinho de Almeida, G. C. Rodríguez Iglesias ja M. Díez de Velasco,

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

julkisasiamies: G. Tesauro,
kirjaaja: hallintovirkamies B. Pastor,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen sellaisena kuin se on muutettuna 16.5.1989 pidetyn suullisen käsittelyn jälkeen,

kuultuaan julkisasiamiehen 30.6.1989 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan yhteisöjen komissio on yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 7.3.1988 jättämällään kannekirjelmällä nostanut ETY:n perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisen kanteen, jossa pyydetään toteamaan, että Helleenien tasavalta on jättänyt noudattamatta sille yhteisön oikeuden mukaisesti kuuluvia jäsenyysvelvoitteita, koska se on jättänyt toteamatta ja maksamatta yhteisölle omia varoja, jotka on petollisella menettelyä käyttäen pidätetty yhteisöjen talousarviosta siten, että tiettyjä eriä maissia on tuotu Jugoslaviasta Kreikkaan kantamatta maksuja ja viety toiseen yhteisön jäsenvaltioon kreikkalaista alkuperää olevana, sekä kieltäytyessään toteuttamasta tiettyjä asianmukaisia toimenpiteitä.
- 2 Vuoden 1986 lopussa, suoritettuaan huolellisen tutkimuksen tietoonsa tulleiden seikkojen johdosta komissio päätteli, että kaksi lastia maissia, jotka ITCO-yritys vei Kreikasta Belgiaan toukokuussa 1986, käsittivät tosiasiasa Jugoslaviasta tuotua maissia, vaikka Kreikan viranomaiset olivat virallisesti ilmoittaneet niiden olevan kreikkalaista alkuperää. Tämän vuoksi lasteista ei kannettu maatalousmaksua, joka kuuluu yhteisön omiin varoihin. Komission mukaan petos toteutettiin tiettyjen kreikkalaisten virkamiesten avustuksella ja jälkepäin useat korkeat virkamiehet ovat sen mukaan laatineet väärennetyjä asiakirjoja ja antaneet vääriä lausuntoja salatakseen tämän.
- 3 Komissio tiedotti 21.1.1987 Kreikan hallitukselle suorittamansa tutkimuksen tuloksista ja pyysi sitä toteuttamaan seuraavat toimenpiteet:

- maksamaan komissiolle maatalousmaksut jugoslavialaisen maissin tuonnista viivästyskorkeineen,
- perimään maksamattomat määrät petokseen osallistuneilta henkilöiltä,
- aloittamaan rikosoikeudellisen tai kurinpitomenettelyn petokseen tekijöinä tai osallisina syyllistyneiden osalta,
- tutkimaan tiettyjä vuoden 1985 alun jälkeen toteutuneita viljan tuonti-, vienti- ja passitustoimia.

Kreikan viranomaisille asetettiin kahden kuukauden määräaika ilmoittaa komissiolle toteutetuista toimenpiteistä.

- 4 Kreikan viranomaiset vastasivat, että hallinnollinen tutkimus oli aloitettu, että asia oli saatettu tutkintatuomarin käsiteltäväksi ja että on odotettava oikeusviranomaisten ratkaisua ennen komission vaatimien toimenpiteiden aloittamista.
- 5 Uuden tuloksettoman kirjeenvaihdon jälkeen komissio aloitti 27.7.1987 perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisen menettelyn antamalla Helleenien tasavallalle kehotuksen esittää huomautuksensa. Helleenien tasavalta vastasi 27.8.1987 päivätyllä kirjeellään, jossa se pääsiallisesti toisti, että on odotettava meneillään olevien hallinnollisen ja oikeudellisen tutkimuksen tuloksia.
- 6 Komissio antoi 9.10.1987 perustellun lausunnon, johon Kreikan hallitus vastasi, määräajan päätyttyä, ainoastaan toistamalla aiemmat huomautuksensa.
- 7 Tämän jälkeen komissio nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen. Helleenien tasavalta, jolle tiedotettiin asiasta asianmukaisesti, ei asetetussa määräajassa antanut vastinettaan. Komissio vaati yhteisöjen tuomioistuimelta yksipuolista tuomiota työjärjestyksen 94 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- 8 Pääasiaa koskevan menettelyn kulkua sekä komission väitteitä ja perusteita koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät suullista käsittelyä varten laaditusta kertomuksesta. Oikeudenkäyntiasiakirjojen näitä osia käsitellään jäljempänä vain, mikäli se on tarpeen tuomioistuimen perustelujen selvittämiseksi.

- 9 Ennen komission väitteiden tutkimista on muistutettava, että työjärjestyksen 94 artiklan 2 kohdan mukaan ennen yksipuolisen tuomion antamista kuten tässä asiassa yhteisöjen tuomioistuimien tarkastaa ainoastaan, ”ovatko kantajan vaatimukset ilmeisesti perusteltuja” arvioidessaan sitä, onko kanne perusteltu.

Ensimmäinen väite

- 10 Komissio väittää, että Helleenien tasavalta on jättänyt noudattamatta sille kuuluvia jäsenyyssveltoitteita, koska se on jättänyt toteamatta ja asettamatta yhteisön käyttöön tietyistä kolmannesta maasta tuoduista maissieristä kannettavista maatalousmaksuista muodostuvia omia varoja.
- 11 Vilja-alan yhteisestä markkinajärjestelystä 29 päivänä lokakuuta 1975 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2727/75 (EYVL L 281, s. 1) 13 artiklan 1 kohdan mukaan tuotaessa yhteisöön maissia peritään tuontimaksu, ”joka on (kaikille tuotteille) suuruudeltaan kynnnyshinnan ja cif-hinnan erotus”. Maatalousmaksu kuuluu tuloihin, jotka jäsenvaltioiden rahoitusosuuksien korvaamisesta yhteisöjen omilla varoilla 21 päivänä huhtikuuta 1970 tehdyn neuvoston päätöksen 70/243/ETY (EYVL L 94, s. 19) mukaan ovat yhteisöjen talousarvioon otettavia omia varoja. Lopuksi, edellä mainitun 21.4.1970 tehdyn päätöksen soveltamisesta 19.12.1977 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2891/77 (EYVL L 336, s. 1) mukaan jäsenvaltiot toteavat omat varat ja asettavat ne komission käyttöön kirjaamalla ne tilille, joka on avattu tätä varten komission nimissä, viimeistään 20. päivänä toisena kuukautena sen kuukauden jälkeen, jona maksu on todettu.
- 12 Komission yksityiskohtaisista lausunnoista, joita ei ole kiistetty yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyissä asiakirjoissa, ilmenee, että Belgiaan Alfonsina- ja Flamingo-aluksilla kuljetettu maissi, jonka Kreikan viranomaiset ilmoittivat virallisesti olevan kreikkalaista alkuperää, oli tosiasiallisesti Jugoslaviasta aiemmin tuotua jugoslaviaalaista maissia.
- 13 Yhteisöjen tuomioistuimen ei tarvitse tehdä ratkaisua olosuhteista, joissa viralliset asiakirjat on laadittu tai niistä vastaavien henkilöiden vastuusta, vaan on riittävää todeta, että näin vältettiin 447 053 406 Kreikan drakman suuruisen maatalousmaksujen maksaminen Kreikkaan toukokuussa 1986 tuodusta jugoslaviaalaisesta maissista, mitä ei ole kiistetty.

14 Jättäessään toteamatta vastaavat yhteisön omien varojen maksut ja asettamatta niitä komission käyttöön viimeistään 20.7.1986 Helleenien tasavalta on jättänyt noudattamatta sille edellä mainittujen asetusten (ETY) N:o 2727/75 ja 2891/77 mukaan kuuluvat jäsenyysvelvoitteet.

15 Komission ensimmäinen väite on siis hyväksyttävä.

Toinen väite

16 Komission mukaan Kreikan viranomaisten viivästyksestä kirjata edellä mainittuja määriä komission tilille seuraa edellä mainitun asetuksen (ETY) N:o 2891/77 11 artiklan mukaan maksettavia korkoja.

17 Tämän osalta on muistettava, kuten 20.3.1986 annetusta tuomiosta (asia 303/84, komissio v. Saksan liittotasavalta, Kok. 1986, s. 1171) ilmenee, että velvoitteen todeta yhteisön omat varat, velvoitteen kirjata ne komission tilille asetetussa määräajassa sekä velvoitteen maksaa viivästyskorkoa välillä on erottamaton yhteys. Lisäksi samasta tuomiosta ilmenee, että korkoa voidaan vaatia ”riippumatta komission tilille kirjaamisen viivästymisen syistä”.

18 Tämän vuoksi on todettava, että Helleenien tasavalta on jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteensa, koska se ei ole maksanut viivästyskorkoa määristä, jotka se oli jättänyt kirjaamatta komission tilille.

19 Komission toinen väite on siis hyväksyttävä.

Kolmas väite

20 Komissio väittää, että Kreikan viranomaiset eivät ole aloittaneet mitään toimia periaakseen kantamatta jääneitä maatalousmaksuja Kreikkaan tuodun jugoslavialaisen maissin osalta, ja että ne ovat näin jättäneet noudattamatta sellaisten tullausvaiheessa kantamatta jääneiden tuonti- ja vientitullien perimisestä jälkikäteen, joita ei ole vaadittu maksuvelvolliselta tällaisten maksujen suorittamisen sisältävien tullimenettelyjen alaisuuteen kuuluvista tavaroista 24 päivänä heinäkuuta 1979 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1697/79 (EYVL L 197, s. 1) mukaan niille kuuluvia velvollisuuksia.

- 21 Myös tämä väite on hyväksyttävä, koska oikeudenkäyntiasiakirjoissa mikään ei kyseenalaista komission väitteitä.

Neljäs väite

- 22 Komission mukaan perustamissopimuksen 5 artiklan määräykset velvoittavat jäsenvaltion asettamaan seuraamuksia yhteisön oikeuden rikkojille, kuten se asettaa seuraamuksia myös kansallisen oikeuden rikkojille. Koska Helleenien tasavalta jätti aloittamatta kansallisessa laissa säädetyn rikosoikeudellisen tai kurinpitomenettelyn petoksen tekijöiden, siihen osallistuneiden tai sen peittelyssä auttaneiden osalta, se on jättänyt noudattamatta velvoitteitaan.
- 23 Tämän osalta on todettava, että kun yhteisön lainsäädännössä ei ole erityisiä säännöksiä tämän lainsäädännön rikkomisesta määrättävistä seuraamuksista tai kun siinä viitataan tältä osin kansallisiin lakeihin, asetuksiin tai hallinnollisiin määräyksiin, perustamissopimuksen 5 artiklassa asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus toteuttaa kaikki sellaiset toimenpiteet, joilla voidaan turvata yhteisön oikeuden ulottuvuus ja tehokkuus.
- 24 Vaikka jäsenvaltiot voivat itse valita määrättävät seuraamukset, niiden on huolehdittava erityisesti siitä, että yhteisön oikeuden rikkomisesta määrättäviä seuraamuksia koskevat sellaiset aineelliset ja menettelylliset edellytykset, jotka vastaavat niitä edellytyksiä, joita sovelletaan luonteeltaan ja vakavuudeltaan vastaaviin kansallisen oikeuden rikkomisiin, ja joiden johdosta seuraamukset ovat joka tapauksessa tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.
- 25 Lisäksi kansallisten viranomaisten on toimittava yhteisön oikeuden rikkomisen suhteen samalla valppaudella kuin vastaavien kansallisten lakien täytäntöönpanossa.
- 26 Tässä tapauksessa oikeudenkäyntiasiakirjoista ei ilmene, että Kreikan viranomaiset olisivat aloittaneet rikosoikeudellista tai kurinpitomenettelyä komission paljastaman petoksen toteuttaneita tai sen peittämiseen osallistuneita henkilöitä vastaan tai että tällaisen menettelyn aloittamiselle olisi ollut jokin este.
- 27 Oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä Kreikan hallitus väitti kuitenkin, että kansalliset oikeusviranomaiset käsittelevät asiaa, ja että oli tarpeen odottaa oikeudellisen tutkinnan tuloksia. Komissio on kuitenkin perustellusti

kiistänyt väitteen huomauttamalla, että sen tietojen mukaan kyseistä tuomioistuinmenettelyä eivät itse asiassa ole aloittaneet kansalliset viranomaiset, vaan ITCO:n kilpailijayritys, ja se koskee ainoastaan Alfonsina-aluksella kuljetettuun lastiin liittyvää petosta.

28 Tämän vuoksi komission väite on hyväksyttävä.

Viides väite

29 Komissio väittää, että Helleenien tasavalta on jättänyt täyttämättä sille edellä mainitun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2891/77 1 ja 18 artiklan mukaan kuuluvat velvoitteet, koska se ei ole toteuttanut asianmukaisia tarkastuksia ja tutkimuksia tai komission pyytämiä ylimääräisiä tarkastustoimenpiteitä.

30 Asetuksen 18 artiklan mukaan:

- ”1) Jäsenvaltiot tekevät tarkastuksia ja selvityksiä omien varojen toteamisesta ja niiden käyttöön asettamisesta – –
- 2) Tässä yhteydessä jäsenvaltiot myös:
 - suorittavat ylimääräisiä tarkastuksia, joita komissio voi niiltä pyytää perustellulla lausunnolla – –”.

31 Toisaalta on huomattava, että oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn aikana Kreikan viranomaiset väittivät, että kyseisten kahden kiistan kohteena olevan maissierän viennin hallinnollinen tutkinta annettiin valtiovarainministeriön tehtäväksi. Koska tutkinnan luonteesta, sen laajuudesta tai tuloksista ei ole tarkkaa tietoa, ei yhteisöjen tuomioistuin voi päätellä tutkinnan olevan edellä mainitussa 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”tarkastus ja selvitys”.

32 Toisaalta on myös huomattava, että edellä mainitussa 21.1.1987 päivätyssä kirjeessään komissio pyysi Kreikan viranomaisia ”suorittamaan yksityiskohdaisia tutkimuksia jälkikäteen kaikista ITCO-yhtiön suorittamista tai Thessalonikin tai Kavalan satamien kautta toimitetuista viljan tuonneista, vienneistä ja passituksista”. Oikeudenkäyntiasiakirjoista ei ilmene, että Helleenien tasavalta olisi täyttänyt ylimääräisten tutkimusten pyyntöä, joka kuitenkin oli perusteltu, koska komission suorittama tutkimus kyseisten kahden kiistan kohteena olevan tapahtuman osalta sai sen epäilemään myös muiden ITCO-

yhtiön toteuttamien tai Thessalonikin ja Kavalan tulliviranomaisten käsittelemien vastaavanlaisten toimien säännönmukaisuutta.

- 33 Yhteisöjen tuomioistuimen on tämän vuoksi hyväksyttävä komission viimeinen väite.

Oikeudenkäyntikulut

- 34 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Koska vastaaja on hävinnyt asian, vastaaja veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Jättäessään toteamatta yhteisön omina varoina 447 053 406 Kreikan drakmaa maatalousmaksuja tiettyjen kolmannesta maasta tuotujen maissierien osalta toukokuussa 1986 ja jättäessään asettamatta kyseistä määrää komission käyttöön viimeistään 20.7.1986 Helleenien tasavalta on jättänyt noudattamatta sille vilja-alan yhteisestä markkinajärjestelystä 29 päivänä lokakuuta 1975 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2727/75 ja jäsenvaltioiden rahoitusosuuksien korvaamisesta yhteisöjen omilla varoilla 21 päivänä huhtikuuta 1970 tehdyn neuvoston päätöksen 70/243/ETY soveltamisesta 19 päivänä joulukuuta 1977 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2891/77 mukaan kuuluvat veloitteet.
- 2) Jättäessään maksamatta viivästyskorkoa edellä mainitusta määrästä Helleenien tasavalta on jättänyt noudattamatta sille jäsenvaltioiden rahoitusosuuksien korvaamisesta yhteisöjen omilla varoilla 21 päivänä huhtikuuta 1970 tehdyn neuvoston päätöksen 70/243/ETY soveltamisesta 19 päivänä joulukuuta 1977 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2891/77 mukaan kuuluvat veloitteet.

- 3) Jättäessään perimättä jälkikäteen edellä mainittuja maatalousmaksuja Helleenien tasavalta on jättänyt noudattamatta sille sellaisten tullausvaiheessa kantamatta jääneiden tuonti- ja vientitullien perimisestä jälkikäteen, joita ei ole vaadittu maksuvelvolliselta tällaisten maksujen suorittamisen sisältävien tullimenettelyjen alaisuuteen kuuluvista tavaroista 24 päivänä heinäkuuta 1979 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1697/79 mukaan kuuluvat velvoitteet.
- 4) Jättäessään aloittamatta rikosoikeudellista tai kurinpitomenettelyä niiden henkilöiden osalta, jotka osallistuivat edellä mainittujen maatalousmaksujen välttämisen mahdollistaneen toiminnan toteuttamiseen ja peittämiseen, Helleenien tasavalta on jättänyt noudattamatta sille ETY:n perustamissopimuksen 5 artiklan mukaan kuuluvat velvoitteet.
- 5) Jättäessään suorittamatta asianmukaiset tarkastukset ja selvitykset sekä ylimääräiset tarkastustoimenpiteet, joita komissio siltä pyysi, Helleenien tasavalta on jättänyt noudattamatta sille jäsenvaltioiden rahoitusosuuksien korvaamisesta yhteisöjen omilla varoilla 21 päivänä huhtikuuta 1970 tehdyn neuvoston päätöksen 70/243/ETY soveltamisesta 19 päivänä joulukuuta 1977 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2891/77 mukaan kuuluvat velvoitteet.
- 6) Helleenien tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Due Koopmans Joliet Grévisse Slynn

Kakouris Moitinho de Almeida Rodríguez Iglesias Díez de Velasco

Julistettiin Luxemburgissa 21 päivänä syyskuuta 1989.

J.-G. Giraud
kirjaaja

O. Due
presidentti